

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 48
din data de 22.01.2020

Dosar nr.: 800/2018

Petiție nr: 7.561/11.12.2018

Petent: Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko IMRE

Reclamat:

Obiect: afirmații cu posibile mesaje de provocare și instigare la ură la adresa comunității maghiare în cadrul emisiunii „„

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1. Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko IMRE cu sediul în Sf. Gheorghe, str. Presei, nr. 4, Biroul HUB, nr. 22, județul Covasna

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

- 2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr. 7.493 din 07.12.2018 (fila 1- 11 la dosar), petentul sesizează Consiliul cu privire la afirmații cu posibile mesaje de provocare și instigare la ură la adresa comunității maghiare în cadrul emisiunii „ „

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 7493 din 17.12.2018 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 7683 din 17.12.2018 a fost citat reclamatul. (filele 12- 13 la dosar)

6. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Prin adresa nr. 7.493 din 07.12.2018 (fila 1- 11 la dosar), petentul sesizează Consiliul cu privire la afirmații cu posibile mesaje de provocare și instigare la ură la adresa comunității maghiare în cadrul emisiunii „ „ „

8. În cadrul emisiunii din data de 02.12.2018 s-au făcut afirmații cu mesaje de provocare și de instigare la ură, prin enunțurile făcute la adresa comunității maghiare, și anume:

„Țara este totuși relativ întreagă în sfârșitul lui 2018, chiar dacă a pierdut controlul asupra a două județe. Vorbim de Harghita și Covasna, ăia nu mai sunt județe românești, dacă am respecta adevărul. Acolo practic românul este proscris, el nu mai are ce să caute„. (fila 3 la dosar)

9. Aceste afirmații ale reclamatului au fost făcute în contextul comentării serbărilor de 1 decembrie, de ziua Națională a României și de faptul că presa germană a menționat într-un articol că România serbează în anul centenarului anexarea unei părți din Ungaria, ceea ce a stârnit opinii controversate în politica și presa autohtonă, creând o atmosferă tensionată.

10. Petentul consideră afirmațiile *„Vorbim de Harghita și Covasna, ăia nu mai sunt județe românești„*, hărțuire la adresa comunității maghiare.

Sușinerile reclamatului

11. Prin adresa nr. 179/16.01.2019 (filele 14 – 37 la dosar) partea reclamată a depus punct de vedere prin care a invocat următoarele excepții:

- **excepția lipsei calității de reprezentant a Asociației;**
- **excepția lipsei calității procesuale active a petentului;**
- **excepția lipsei de interes.**

12. Partea reclamată susține că emisiunea „ „ este o emisiune neconvențională cu elemente de pamflet și umor de calitate.

13. Prezintătorul emisiunii nu a folosit un limbaj injurios și nici nu a instigat la violență. În întreaga emisiune s-au dezbătut subiectele sub o tentă umoristică, respectiv: *și a fost centenarul, ce au făcut liderii țării de ziua națională, primită cu icre negre la Focșani, răsfăț culinar pentru Dăncilă, de ziua națională etc.*

14. Se susține faptul că reclamatul, cu umorul personal, a dezbătut și o problemă de actualitate legată de Centenarul României, respectiv de afirmația Agenției Germane de Presă (DPA – Deutsche Presse – Agentur) preluată și de postul public de televiziune german ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen) cu privire la aniversarea Centenarului Marii Unirii, afirmație care nu reflectă adevărul istoric, respectiv manifestarea de voință a Transilvaniei de unire cu România. (fila 17 la dosar)

15. Astfel, Agenția Germană de Presă a prezentat 1 Decembrie ca în ziua în care românii și autoritățile de la București serbează 100 de ani de la anexarea unei părți a Ungariei: *„România sărbătorește a 100-a aniversare a anexării Transilvaniei, fostă provincie maghiară. Cu acest câștig teritorial de la prăbușirea Austro-Ungariei după primul război mondial, România și-a mărit teritoriul cu aproximativ o treime. În Transilvania românii formau o majoritate. Reprezentanții celor care locuiau acolo, aproximativ 800.000 de germani, au votat de asemenea pentru unirea cu România„.* (fila 17 la dosar)

16. Chiar Ambasada României în Germania a reacționat prompt fiind solicitată „repararea gravei erori„.

17. Astfel, Ministerul Afacerilor Externe din România a venit cu precizări în ceea ce privește materialul DPA, preluat de ZDF „Ministerul Afacerilor Externe a luat notă cu consternare de articolul de presă publicat de Agenția Germană de Presă (DPA-Deutsche Presse-Agentur) și preluat de postul public de televiziune germană ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen) cu privire la aniversarea Centenarului Marii Uniri, care nu reflectă adevărul istoric, respectiv manifestarea de voință a Transilvaniei de unire cu România. Dincolo de abordarea tendențioasă care reiese din titlul articolului, elementele prezentate indică o lipsă de cunoaștere a istoriei și o ignorare voită a realităților istorice. La 1 decembrie 1918, 100.000 de persoane au hotărât Unirea cu România, cu participarea tuturor partidelor, tuturor confesiunilor religioase și a tuturor stărilor sociale„.

18. Așa cum rezultă din transcriptul emisiunii, referirile reclamatului, din cadrul emisiunii nu reprezintă altceva mai mult decât simple judecăți de valoare chiar dacă scandalizează, șochează sau neliniștesc, sens în care se redă în extenso transcriptul emisiunii, cu privire la aspectele ce formează obiectul sesizării:

23:03 - 23:09 "Bun, deci după părăsirea Arcului de Triumf, cum spuneam, șeful statului s-a dus la Alba Iulia. Acolo, vreo 100.000 oameni au participat la sărbătorirea centenarului, între care, să știți, s-a aflat și, ajuns dintr-o dată la Alba Iulia. Pe el nu l-a văzut nimeni la București. era, de asemenea, și ea prezentă acolo, un nume vehiculat în ultima perioadă, apropo de relațiile României cu Europa. a ajuns un fel de mediator, dintr- asta pe care, sigur, nimeni nu-l bagă foarte mult în seamă. Oamenii nu cred că vor rămâne cu foarte multe după aceste zile, doar cu ideea de mândrie națională. Că până la urmă totuși, avem și noi, trebuie să remarcăm acest lucru, un motiv de mândrie. Țara, totuși, este relativ întreagă în sfârșitul lui 2018, chiar dacă a pierdut controlul asupra a două județe, vorbim de Harghita și Covansa, care nu mai sunt județe românești dacă am respecta adevărul. Acolo practic, românul este proscris, el nu mai are ce să caute. Dar, la nivel instituțional, putem să presupunem că încă suntem într-o unitate justificată . De altfel, amicii noștri de la ZDF, canal de televiziune publică germană, unde probabil că nici jurnalismul nu este la cele mai înalte cote. Nu aș vrea să mă ambalez foarte mult, întrucât cretini sunt peste tot în lume, și vă povesteam de altfel, cam, cum se comentau meciurile de campionat mondial la ZDF. Ei bine, acolo, ziua de 1 decembrie a fost prezentată drept aniversarea centenarului românesc, România cu 100 de ani în urmă anexând o parte din Ungaria teritoriul său și , astfel, sporindu-și suprafața. Cam asta a înțeles Germania de astăzi. încă o dată spun, nu-i cazul să ne ridicăm foarte mult glasurile, întrucât nu ne merită nici nemții și nici ai noștri, dar ideea este că, încă o dată, oameni care au înțeles greșit istoria sunt peste tot și până la urmă, Germania nu este un bun perdant al istoriei politice. Ei au rămas în general la fel, în interiorul lor, au cam aceeași concepție despre istorie . E greu să te apuci să convingi un neamț, pierzător sigur pe toată linia, nu numai în 1918, dar în general și cu cel de al doilea război mondial și apoi cu Berlinul de Vest și așa mai departe, cu o politică discutabilă, până la urmă mai mult întreținută de amintiri decât de lucruri concrete. Da, niște zevzeci, evident, care cam cu atât au rămas. Publicul lor în general nu reușește să ridice foarte mult ștacheta cunoștințelor, competențelor. Bine că nu au intrat pe mâna alde, ALDE., ați remarcat aicea jocul de cuvinte, cel care i-a apostrofat pe români, nefiind de nivelul lui, de căderea lui, să vorbească despre germani, în aceste momente. In orice caz, urâtă, o lovitură strajnică, o palmă binevenită pe obrazul șefului statului, care evident nu a luat niciun fel de atitudine la această acțiune a televiziunii germane publice, sfidătoare și batjocoritoare, dincolo de prostia intrinsecă, spuneam, a cetățeanului german. În orice caz, eu dacă aș fi fost în locul lui, corectam un pic aceste detalii. Ori nu a aflat

de ele, ori nu îi pasă, ori nu are curajul să le traducă, dar nu este normal să spui așa ceva. Să nu cumva să credeți că, rahații de la ZDF, și-ar fi permis să spună despre Franța așa ceva. Că prin revenirea Alsaciei și Lorenei la teritoriul național francez, această țară de căcat, a luat până la urmă două bucățele din teritoriul Germaniei. Nu și-ar fi permis să spună asta, întrucât, deși nu cunosc istoria și nu știu să interpreteze săsălăii, nu și-ar fi permis. Cu noi și-au permis întrucât ne consideră până la urmă, maculatură. Cetățeni de mână a treia, a patra în Europa. Totuși, într-o astfel de situație, care nu este, cum să spun, jignitoare pentru România. Aici nu vorbim despre forța de muncă, despre țiganii care fură cupru, nu vorbim despre cerșetorii români, nu vorbim despre proștii noștri care în general dau în cap prin străinătate, aici vorbim despre istorie. Noi am fost peste ei acolo, sigur, conjunctura, nu meritele, nu bravura militarilor români, dar contextul istoric, da, România era de partea cealaltă a baricadei. Nu te poți atinge de istorie numai pentru că ești un bou, da! Și lucrezi într-un mediu. Și spuneam, ăia sunt îmbrăcați cum erau bunicii mei când stăteau la gura sobei, acum 45 de ani, la Mediaș, așa sunt îmbrăcați ăia care lucrează la televiziune, la ZDF. Adică e o austeritate din asta în platou, de zici că sunt undeva într-o cabana, la munte, în weekend și filmează un fel de teatru de păpuși. Nu are nicio legătură cu realitatea, e o televiziune cum ar veni, de căpătâi în Europa, dar care, până la urmă este formată din oameni care sunt niște vandali ai istoriei. Bun, dar ca să ne întoarcem la subiectul nostru, fără reacții aici, dar spuneam cu reacție din partea lui la adresa românilor care, după părerea mea sunt cei mai meriți în acest weekend, pentru că esența lucrurilor este asta. Noi nu avem nevoie de acest centenar, pe care nu avem nevoie să-l sărbătorim. El a venit o dată cu istoria și va pleca alături de ea. Nu-l merităm și nu aveam nevoie de el. Singurii care au avut dreptate în acest weekend au fost cei care au manifestat împotriva guvernului, în piața Victoriei și care au lătrat împotriva abuzurilor comise de acești imbecili ai sorții care ne conduc în aceste zile".

19. Anexă print ziare. (fila 27 – 37 la dosar)

V. Motivele de fapt și de drept

20. Pe cale de excepție, Colegiul director urmează să respingă excepția lipsei calității procesuale active a petentei Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko IMRE invocată de către partea reclamată, motivat de faptul că prin Statutul de funcționare are scopul de a observa, semnală și împiedica orice tip de discriminare față de comunitatea maghiară din România.

În ceea ce privește excepția lipsei de interes a petentei, Colegiul director urmează să respingă excepția, arătând că, există interes atâta vreme cât prin statut se apără drepturile persoanelor de etnie maghiară.

De asemenea, art. 19 din același act normativ stipulează atribuțiile Consiliului, respectiv **investighează, constată și sancționează faptele de discriminare.**

21. **În fapt**, Colegiul director reține că reclamatul a făcut o serie de afirmații la adresa cetățenilor români de etnie maghiară.

22. În drept, Colegiul trebuie să analizeze acțiunile reclamatului din perspectiva asigurării echilibrului impus de respectarea principiul nediscriminării și respectarea demnității persoanei prevăzute de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, și libertatea de exprimare.

23. Potrivit art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza unui criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege. O formă a discriminării este hărțuirea reglementată de art. 2 alin. 5 din O.G. 137/2000 ca fiind un comportament pe baza unui criteriu, care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.

24. Articolul 15 din același act normativ instituie următoarele: „*constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, **orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia***”.

25. În contextul dreptului de a nu fi spus discriminării, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care un comportament reprobabil ar putea fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui.

26. Pentru a decide dacă un anumit tratament este sau nu degradant în sensul art. 3 al Conventiei, Curtea examinează dacă scopul aplicării lui este acela de a umili sau înjosi victima și dacă, prin efectele produse, a fost adusă o atingere personalității acesteia, într-o manieră incompatibilă cu art. 3 (a se vedea, în acest sens, Raninen împotriva Finlandei, Decizia din 16 decembrie 1997, Reports 1997-VIII, pag. 2.821-22, paragraful 55). Cu toate acestea, absența unui asemenea scop nu ar putea exclude într-o manieră definitivă constatarea unei încălcări a art. 3 (a se vedea, în acest sens, Peers împotriva Greciei, Cererea nr. 28.524/95, paragraful 74, CEDO 2001-III).

27. De asemenea, potrivit **art. 30 alin. 1 și 2 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Cenzura de orice fel este interzisă.*”

28. Cu toate acestea dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut, iar legiuitorul a instituit în textul constituțional limitele exercitării dreptului la liberă exprimare, astfel, potrivit **art. 30, alin. 6 și 7 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, indemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*”

În aceste condiții, exercitarea libertății de exprimare comportă și obligații, și poate fi supusă unor condiții, restricții ori sancțiuni, numai în măsura în care acestea sunt prevăzute expres de lege și sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția demnității, reputației sau drepturilor altora.

29. Raportat la speță, Colegiul director reține că partea reclamată în calitate sa de moderator al unei emisiuni TV a făcut afirmații grave, întrucât, în afară de jignirile aduse cetățenilor maghiari „*Țara este totuși relativ întreagă în sfârșitul lui 2018, chiar dacă a pierdut controlul asupra a două județe. Vorbim de Harghita și Covasna, ăia nu mai sunt județe românești, dacă am respecta adevărul. Acolo practic românul este proscris, el nu mai are ce să caute*„. Sub acest aspect, reclamatul a transmis o informație falsă care crează un cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.

30. Astfel, Colegiul va analiza dacă în fapt îndeplinește condițiile prevăzute la art. 15 din O.G. 137/2000, respectiv:

- constituie un comportament manifestat în public;
- comportamentul are caracter de propagandă naționalistă și vizează atingerea demnității ori/și crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă degradantă ofensatoare îndreptată împotriva minorității maghiare din România.

În acest sens, Colegiul director reține că este mai mult decât evident „*spațiul public*”, având în vedere faptul că afirmațiile au fost făcute în cadrul unei emisiuni TV.

31. Cu privire la comportament/afirmații, Colegiul director constată că afirmațiile în cauză sunt false, reclamatul nu aduce nicio probă care să facă dovada că statul român nu deține suveranitate asupra celor două județe (Covasna și Harghita) și transmitând o informație falsă crează ură, frică și neîncredere. Comportamentul public al reclamatului a avut în mod evident ca scop atingerea demnității și crearea unei atmosfere umilitoare, degradante.

32. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament **este necesară într-o societate democratică** în care demnitatea umană este garantată. Demnitatea umană este un element important în respectul de sine al oricărui cetățean.

Măsura este proporțională cu scopul urmărit, astfel constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni sunt proporționale cu necesitatea protecției demnității umane a persoanelor de etnie maghiară din România.

33. Totodată, Colegiul director reține că este esențial pentru persoanele care se exprimă public **să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței** (a se vedea Feret v. Belgium (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului).

34. În temeiul celor mai sus, Colegiul director constată că s-au îndeplinit condițiile prevederilor art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.(2), din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate**,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. Sancționarea reclamatului cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, potrivit art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;

3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Direcția de Impozite și Taxe a Sectorului 3 București, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVÁN – membru

JURA CRISTIAN – membru

LAZĂR MARIA – membru

LUMINIȚA GHEORGHIU – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Data redactării: 05.03.2020

Redactat și motivat: P.C.S și F.V.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.